ovom.

GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

NOVA TRIBUNA

Godina VII | Pretplata mjesečno D 6.— Inozem. 10 Pojedini broj Din. 1.50 Čekovni račun br. 34,159 | Petak 28 jula 1939 | Rukopisi se ne vraćaju. Oglasi se računaju po tarifi. Plativo i utuživo u Šibeniku. | Br. 594

Cjelina

treba da ima koristi od novog državnog uređenja, a ne samo jedan ili drugi njezin dio. Upravo saznanje da je bio jedan dio privilegovan a drugi zapostavljen stvaralo je nezadovoljstvo i iziskivalo potrebu promjene, preuređenja u duhu jednakosti.

Poslije oslobođenja naša zemlja pregažena ratnim strahotama bila je u ruševinama, i trebalo je popravljati; gdje je bilo više poruženo trebalo je više sredstava uložiti; tu se nije moglo sprovoditi načelo jednakosti nego izjednačenja. Ali je trebalo da se ublaže i moralni gubici; samo da se ublaže, jer se nadoknaditi ne mogu. Invalidi i ratna siročad imali su prvenstvo, domovina im je dugovala. Da li im se odužila — to je drugo. I nikô ne bi bio prigovarao da je pri tome ostalo, ali se poslije svake pobjede zar zaboravlja na najveću žrtvu — davanje života za spas zajednice, i to se vrlo brzo zaboravlja, te žrtvu prilažu jedni, a korist vuku drugi, oni koji je nisu zaslužili. Lični momenti, korist i ambicija, često su bili jače izraženi nego opći interesi. Nacionalna i državna ideja bila je busija iza koje su se zaklanjali, zato je ideja na kojoj je osnovana naša država bila neprestano izložena; zato je jugoslovenska misao nazadovala umjesto da napreduje, a mjesto nje razvile su se separatističke ideologije. Zaboravilo se je da su i najsvetije ideje u prošlosti poslužile nečasnim ljudima za njihove sebične ciljeve, da se je trgovalo u hramu.

Separatizam je zahvatao mase, naročito one koje nisu imale pritike da se interesuju u jugoslovenstvu. Bilo je i intelektualaca koji su preskakali iz jedne ideologije u drugu, i imali su računa da tako rade. I tu je lični momenat bio nad općim interesima.

I danas je opće uvjerenje da ovako dalje ne može i ne smije. Šta treba da se radi?

Recepte smo dobili, dale su nam ih sve stranke, sve političke ličnosti, ali ti recepti nisu oprobani niti mogu biti. Najmanje opravdan je onaj koji rješenje nalazi u daljem slabljenju cjeline, u postavljanju unutrašnjih granica, u obrazovanju upravnih jedinica na separatističkoj osnovi. Nije danas potrebno govoriti o nemogućnosti i nevrijednosti takve kombinacije, kad je cijela zemlja, svaka pokrajina za sebe, iznijela oštre kritike proti takvom rješenju.

Ali je potrebno još jedanput istaći da je nužda da se uspostavi poštovanje cjeline, da se interes zajednice cijeni uvijek i u svakom slučaju iznad interesa pojedinaca, da interes države i naroda bude iznad interesa pokrajine i plemena.

Cjelina iznad svega! Bez cjeline nema opstanka, a kamoli sreće nikome od nas. Zajednica uvijek traži lične žrtve, pojedinac je uvijek dužan zajednici. A preko valjane zajednice možemo svi poći putem napretka, putem ljepše budućnosti.

MEĐU NAMA

Pod ovim naslovom pročitamo češće u »Politici« takovih stvarnosti koje više kažu negoli dugački članci. Iz onakovih dvadesetak redaka mogle bi se napisati čitave raspravice. Šteta samo što ta vrsta stvarne literature ostaje prečesto nezapažena u krugovima koji bi morali osobito na nju da paze, a napose da crpe iz nje pouke za dobro koje se zove javno i opće dobro.

Takovih »među nama« čujemo i vidimo svaki čas, ali budući da se zbivaju među nama, to ih smatramo kao obične ili prirodne stvari, upravo »naše«, pa nam se čini da je bolje da i ostanu među nama, a da nam se drugi ne rugaju zbog tih čisto naših i naških svakidašnjica. Napravićemo izuzetak. Za čas ćemo letimice vidjeti sami sebe u ogledalu »među nama«, da se bar sami sebi nasmijemo kad hoće i drugi da nam se smiju!

Šetam se obalom jedne dalmatinske varošice u predvečerje velikog »narodnog dana.« Zabijaju se stupovi; kite se bršljanom i lovorom. Na vrhu stupova lepršaju okratke »narodne« trobojke. Smrklo se. Zaslavila zvona na župskoj crkvi kao da je sutra Velika Gospa. Usred mjestu nasta pucnjava da se prozori tresu. Vrcaju rakete, a kad stignu do svojeg zenita i one pucaju. Obližnja brda odjekuju. Nastaje povorka. Pjeva se kako ko zna, ali svakako po onu staru »neka ribombaje« (neka odjekuje!) Na jednom nastaje tišina. Započinju govori mjesnih vođa. Poslije nekoliko rečenica, ori se obavezno „tako je« i »živio« znamo ko! Odjednom skandiranje Ma-ček, Ma-ček, ali uz pljeskanje lijeve u desnu, pa junački udar jednog dlana u drugi natkriljuje grla najglatija, a iz daljine pričinja se da je to marš neke pješadijske čete po nekakvoj zvonkoj kaldrmi. Posljedica je to kulture Radića koji često prenosi talasanje skandiranje iz dalekih prijestolnica. Svršili govori, koji, ukoliko se tiče pluća i grlenih organa, podražuju onim govorima kojima navikasmo u Radiju! Neki od napiranja kriještavi itd. ali po opsegu muzičke skale naliče na onu »rimbombaje«. Sadržaj? Pročitaliste u »Hrv. dnevniku« ili u »N. Doba«, dakako, još lanjske godine!

Nastavlja se povorka uz pucnjavu mužara i raketli. Formiraju se skupine. Jedna pjeva »maršírala . . .« druga »Marjane, Marjane«, treća » . . . nije cincarska, već je hrvatska«, a da bude valjda varijacija, zaori se melodija sveslovenske himne »Hej Slovane«, ali gdje bi imala da dođe riječ — Slovenski ili Sloveni, tu je dakako — hrvatski ili Hrvati. Najzad uz braceru na motor povezalo se pet-šest ljudi. Pucnjava nih ljudstva, pa sa njih opet skandiranje, iz kojeg s mora odjek »ribombaje« — ček-ček-ček! Gle — i sokolska koračnica, t. j. onaj dio: malena je Dalmacija.. ali svakako uz »još hrvatska trobojnica na kalpaku sokolskom«.

Ta skupina od 4-5 stotina duša ne drži se čiste „individualnosti«; ona se još nije odrekla ni slovenstva ni sokolstva, premda neće da zna, po nauci »vođa« za jugoslovenski Soko ni za jugoslovenstvo, jer opet najjače odjekuje, uz ime vođe, — »Živjela hrvatska vlada, hrvatski sabor, hrvatska Dalmacija« i joškojeśta nejasno u tolikoj smjesi poklika, osobito onih iz već promuklih i krštećih glasova koji pomalo prestaju da budu nalik na ljudske organe. Tako se nastavlja do pred zoru. Stranci — gosti, porazmješteni po nekoliko hotela i gostiona uzdišu pitajući: zar to neće svu noć da svrši? Nema nama noćas spavanja!

Sutra dan, ako vam se sviđa da prisluškujete razgovorima, namjerićete se na: neka, neka, imali su oni »furešti« da čuju i vide čija je Dalmacija i ko je njezin gospodar!« a to je autohtonim dosta! Oni ne mogu ni pomisliti, da ovi »furešti« koji kroz tri, četiri mjeseca dadnu života i materijalne koristi »pasivnoj« zemlji ili pokrajini, a osobito ovoj varoši, zaslužuju da im se dopusti noćni mir i početak bar od ponoći do zore! Koliku bi ljepšu uspomenu ponijeli sa sobom »furešti« kad bi vidjeli jednu ozbiljnu, dostojanstvenu manifestaciju »vođi« izraženu u samoj jednoj pjesmi, otpjevanoj u zboru, ali u izvježbanim glasovima i najpriprostitijoj melodiji!

Osobito je loše djelovalo na strance ono — kroz tri sata — neprestano pucanje neke vrste mužara, u neposrednoj blizini glavnog hotela, gdje je otsjelo najviše gosti, među kojima vrlo odličnih ličnosti. Pa ono, možemo slobodno reći, deranje po moru i nimalo estetsko skandiranje sa — ček — ček — ček uz lupatanjn dlana o dlan kao da su gosti stvorenja koja nemaju sluha! Stalno će se sjećati one melodije: »malena je Dalmacija,« ali joj neće priznati da je »dika rodu svom«....

Ko god ima osjećanja i poštovanja prema rođenoj gradi ove kršovite, ali u pretežnom dijelu ljepe Dalmacije, pa zna njenu povijest i njenu bolju budućnost želi, mora da ga zaboli duša, kad vidi i čuje što se sve danas događa u Dalmaciji, i to ime njene slobode, napretka i procvata. Oni što misle da imaju danas monopol za prosperitet Dalmacije, kako i čime uzgajaju još ogromnu masu neukih, neprosvijetljenih i materijalno siromašnih u njoj? Siju mržnju protiv rođene braće i svu zapuštenost i nestašicu blagostanja bacaju na »one« koji im »zapovijedaju« i njome vladaju. Sva dobra što smo ih dobili otkada je Jugoslavija, prepisuju sebi i lažu nam da će oni, koji će bajagi sutra zagospodariti Dalmacijom, donijeti med i mlijeko.

Dokle će da podnose ovo oni koji i bez vlastitog sebičnog interesa vole ovu »malu« svoju pokrajinu, a lažno vele, da je ona »dika« rodu svom? Dična postaje svaka zemlja po vrijednosti, poštenju, pregaranju za rođenu grudu njenih najboljih sinova. Sadašnja apatija i onih najsposobnijih u Dalmaciji za njen moralni i materijalni prosperitet, žalosna je karakteristika ovog razdoblja našeg lijenog i neaktivnog očekivanja nečega što će nam valjda neka tajna sila iz neba donijeti. Još je žalosnije naše ćutanje i pasivno promatranje svega onoga što zločinci i neodgovorni čine na sramotu i poniženje Dalmacije! I to »među nama«.

Dr. M. P.

LJUBO D. JURKOVIĆ:

Autonomija jugoslovenska

Svoju volju za slobodom naš je narod najbolje izrazio u svojim vjekovnim borbama za samoodržanje, pa zatim u svojoj jedinstvenoj narodnoj poeziji, narodnim poslovicama, mudrim izrekama i drugim prostonarodnim umjetničkim tvorevinama, jednako kao i u naučnim i umjetničkim djelima svojih prosvjećenih ljudi.

Sve te manifestacije volje našega naroda, bilo da se one odnose na duhovni ili materijalni život njegov, zasnovane su na strogim zakonima morala koje je naš narod sam sebi postavio kroz vjekove.

Ti moralni zakoni zajednička su svojina cjelokupnog našeg naroda jugoslovenskog, bez razlike plemena, vjere i

Jer, zajednički nam je jezik, zajednička nam je narodna poezija, zajednički narodni junaci, zajedničke narodne poslovice, mudre izreke i druge narodne duhovne tvorevine, jednako su pristupačni cjelokupnom našem narodu duhovni produkti svih naših prosvjećenih ljudi.

Zajednička nam je bila i naša borba za samoodržanje. Jer sve te naše borbe, bilo gdje se one vršile i u bilo kojem se obliku one pojavljivale, imale su jedan te isti zajednički cilj — oslobođenje cjelokupnog našega naroda, i to potpuno oslobođenje: nacionalno, političko, kulturno, ekonomsko i socijalno.

Najzad, zajednički su nam bili, a zajednički su nam i sada, i neprijatelji naše slobode i nesmetanog našeg narod-

nog napretka.

Pojmljivo nam je zbog toga zašto i kako je jugoslovenski narod postao jedna jedinstvena duhovna cjelina, — pa bilo i pod posebnim srpskim i hrvatskim imenima, — koja je svom svojom elementarnom snagom kroz vjekove izrazila svoju autonomnu volju za slobodom, zajedničkim naporima tražeći uslove za srećan i miran život na osnovu najčistijih moralnih zakona istine i pravde.

Ta naša narodna autonomija, ma da nigdje formulirana, održala nas je do dana današnjega. Ona je najuspješnije suzbila sve pa i najopasnije nasrtaje na naš jugoslovenski narodni individualitet. To je ona tajna koja je učinila da je u toj borbi naš narod izdržao, da nije malaksao.

I ne samo to. U toj autonomiji treba da tražimo razlog onoj džinovskoj snazi koja je učinila da je naš narod sa sebe zbacio sramotne lance ropstva i stvorio svoju sopstvenu slobodnu državu jugoslovensku, zajednički dom jednokrvne braće Srba, Hrvata i Slovenaca.

Prema tome sa pojmom AUTONOMIJA JUGOSLOVENSKA mi označujemo ono što čini da naš narod kao jedinstvena kulturno-socijalna zajednica upravlja sama sobom, u granicama i pod uslovima koji su nam dani u našoj slobodnoj neodvisnoj narodnoj državi, a na osnovu moralnih zakona, načela po kojima se je naš narod rukovodio u svojim vjekovnim borbama za samoodržanje i koji čine osnovicu naše autonomne duhovne kulture.

Zbog toga kada se danas govori o svim mogućim i nemogućim autonomijama, kada se narodu pod pojmom „autonomije« nameću tendencije koje su protivne njegovim životnim interesima i interesima naše jedinstvene narodne države, treba povesti računa da prije svega i poviše svega postoji jedan opšte-narodni najviši zakon koji se zove AUTONOMIJA JUGOSLOVENSKA.

U okviru tog zakona mogu se stvarati svi drugi zakoni, sve druge autonomije.

Jedino taj zakon daje našem narodu pravo na zajedničku državu u kojoj svi djelovi našega naroda treba da zajednički pregnu i bratski porade za bolju zajedničku budućnost koja će nam omogućiti miran, složan i srećan život.

Jedino ta autonomija učiniće da se naša duhovna i materijalna kultura unapredi do najvišeg stepena razvića i da naš jugoslovenski narod, složan i jak, općoj kulturi čovječanstva dade ono što naš narod po svojoj darovitosti i sposobnosti može i treba da dade.

Poslije 25 godina

Mobilizacija velikog svjetskog rata zatekla nas je, 26 - VII 1914, u Šibeniku. Nije ona nikoga iznenadila jer se i govorilo i pisalo, poslije Vidovdanskog atentata u Sarajevu, da će doći do rata između Austro-Ugarske i Srbije. I kad mala, ali junačka Srbija, nije prihvatila bahati i ponižujući austrijski ultimatum, buknuo je rat, koji se je pretvorio u svjetski, jer su uz Srbiju odmah stupile Rusija, Francuska i Engleska, a uz Austro-Ugarsku Njemačka i Turska. Kasnije su se osobito prvima, atanti, pridružile i druge države.

Veliko je veselje vladalo ovom prigodom kod naših klerikalaca i stranke naklonjene Austriji i oni su postali silno [illegible] i ratoborni. Očekivali su [illegible] satrti sve one slobodoumne ljude stranku, kojoj je na barjaku bilo zapisano: sloboda i jedinstvo naroda bez obzira na vjeru i pleme.

Onih dana, neposredno pred i za mibilizacijom provodili su se u Šibeniku općinski izbori, pa su nadasve bile uzburkane strasti i napeti odnošaji između dvije stranke, koje su sasvim drukčije gledale na naše narodno pitanje i budućnost Jugoslavena. Jedna je bila privržena Austriji i Franji Josipu i htjela da se naše narodno pitanje riješi u granicama Habzburške monarhije; druga je pak stranka, šikogrudna i dalekovidna, bila proti Austriji i Habzburgovcima, za narodnu slobodu, jedinstvo i slogu sa braćom Srbima. Ovu su vodili Dr. Krstelj i Dr. Drinković. Bratstvo i složan rad Srba i Hrvata i slavenska misao vodilja, bila je istaknuta i vjerom potvrđena na dalmatinskom Kosovu na Vidovdan 1914 g., gdje se održavao slet hrvatskih i srpskih sokolova i jugoslavenskih nacionalista. Ovom sletu prisustvovala je brojnim izletnicima iz Šibenika i okolice i Hrvatska sokolska župa Krešimirova.

Ova sloga i zajednički rad braće Hrvata i Srba najviše je zabrinula i zastrašila austrijske vlasti, a bila vrlo nepoćudna stranci, koja je bila sklona da i dalje robuje tuđincu. Ova je na razne, pa i nečuvene, načine bila podupirta od austrijskih civilnih i vojnih vlasti, koje su tako daleko pošle, da su tenderom aust. mornarice, a pod hrvatskom zastavom, koju su inače toliko mrzili i progonili, vozili u Šibenik izbornike na izbore.

Mobilizacija 26 - VII 1915 vrlo je dobro došla austrijskim vlastima da se osvete onima, koji su voljeli slobodu, koji su tražili bratsku slogu i narodno jedinstvo i koji su neustrašivo zahtjevali, da prestane robovanje tuđincu. One su odmah pokazale moć grube sile i nemilosrdno počele progoniti, zatvarati i u taoce uzimati rodoljube, propovjednike sloge Srba i Hrvata, privržnike slobode i jedinstva Jugoslovena, a u prvom redu sokolove. Bio je na vidiku sukob Njemstva i Slavenstva, sukob ideje i ropstva i slobode.

Vrlo rđavu ulogu, izroda, igrali su u ovim subonosnim danima neki ljudi iz stranke privržene Austriji. Oni su htjeli iskoristiti, one za njih, veoma zgodne prilike, eda unište svoje protivnike, pa su se poslužili najgadnijim sredstvima: klevetom i špijunažom. Tako su mnogi nacionalni i sokolski radnici većinom Hrvati, bili uhapšeni i zatvoreni u tamnice, gdje su ispaštali prezreni, grđeni, i mučeni, svoju ljubav i privrženost slobodi, jedinstvu i slozi Srba i Hrvata.

Sjećamo se onih prvih, teških, dana, one neizvjesnosti, ali i žive vjere da će sinuti zlatna sloboda. Neprestano su stizali uhapšenici iz raznih strana Dalmacije u šibeničke tamnice, prezreni i zlostavljani od izroda i vršioca drž. vlasti. Uza svu muku i nevolju zanimala nas je sudbina ovih narodnih poslanika Doznali smo za dolazak Splićana sa Dr. Smodlakom i Dubrovčana sa Ivom Vojnovićem. Iz Šibenika i okolice bili su utamničeni: Dr. Krstelj, Dr. Drinković, M. Stojić, Sirovica, Dr. Subotić, N. Blažević, Magazin, M. Milković, T. Boca, Vlaković, Bilić, i gce Suković i Vidović i drugi. Napunile se tamnice rodoljubima koji su mirne savjesti, junački čekali najgore, jer je baš onda vladala dušama mogućnika i izroda mržnja, osveta i težnja da se uniši sve što slobarskim, jugoslovenskim duhom diše.

Bilo je ipak i plemenitih ljudi u uniformama. Sjećamo se nekih ključara i podoficira austrij. ratne mornarice Sičana, koji su zamjenivali mobilizirane ključare, te se sami nudali tamničarima za usluge, i koji su im mnogo pomogli. Neka im je na čast.

Neugodno nas se dojmilo 1 - VIII 1914 pripovjedanje da su zavedeni napali i razbijali dućane i kuće braće Srba u Šibeniku i da su ih predvodili i neki ljudi u kojima nije bio sasvim zamro slavenski osjećaj. Ljudi u ono sudbonosno doba ometali slogu Hrvata i Srba koji su bili skloni rade složiti tuđincu, nego se žrtvovati za slobodu i narodno jedinstvo i danas na žalost, ruše bratstvo i složan rad Srba, Hrvata i Slovenaca i potkopaju temelje našoj slobodi i jedinstvu Jugoslavije, koja je podignuta na miljonima života najboljih sinova našega naroda a u prvom redu braće Srba. Oni zaboravljaju onu narodnu: Tko ne drži brata za brata, taj će tuđina za gospodara.

V.

BRIJAČNICA Karlo Breuer I - Šibenik
Zakupnik: Bruno Capelli
Solidna i brza posluga

SPECIJALNA KOŽNO-GALANTERIJSKA ROBA „UZOR“
Stojan Matavulj, Split Narodni trg

Primorska Centrala proizvođačkih i potrošnih zadruga
Mjesna zadruga za poljopr. kredit
Transportno konzumna zadruga
Proizvođačko-potrošna zadruga
SPLIT

MARIJA ROCA:

Vidovdanska proslava na Kosovu u Južnoj Srbiji

Proslava 550 godisnjice kosovske tragedije, održana na Kosovu Polju, najznačajnija je i najveličanstvenija proslava poslije Oslobođenja i Ujedinjenja.

Vidovdan je ove godine okupio na Kosovu preko 100 hiljada ljudi, čija je srca i duše ujedinila kosovska vjera i etika; kojima je otadžbina najveća svetinja.

Vidovdan i Kosovo, pjesma su nad pjesmama svih generacija kroz pet i po vjekova. Kosovo je blistalo svima nama, od najmlađeg djetinjstva. Ono je vjera u pravdu i održanje našega naroda.

Ovogodišnja vidovdanska proslava osnažila je u nama vjeru u izdržljivost i otpornost naše rase; u snagu naše vojske i naroda; u nepobjedivost dinastije Karađorđevića; u junaštvo i odvažnost naših četnika i sokola; u plodnost naše zemlje; u radinost našeg seljaka i zanatlije; u ljepotu naše nošnje, pjesme, gusala i kola.

Hrabri i veliki bili su vidovdanski junaci, koje je narodna pjesma opjevala: vitezovi bez straha i mane, čeličnih grudiju i junačkog srca. Junačke su bile majke i sestre njihove, a ne manji junaci bijahu oslobodioci Kosova, sa sijedim Kraljem Petrom i mladim Aleksandrom na čelu. Ali, ko je ove godine bio na Kosovu, mogao je steći uvjerenje, da su i danas Jugosloveni spremni da krvlju i životom brane svoju zemlju.

Trinaestorica nas otputovali smo ubrzanim vozom iz Splita, preko Zagreba u Beograd, a odatle odmah smo proslijedili za Prištinu. Svega 40 sati neprekidne vožnje u trećoj klasi, na tvrdim sjedištima, bez tople hrane, pod najvećom sunčanom žegom, u vagonima punim hodočasnika. Na svakoj stanici ukrcavao se veliki broj putnika. Naročito su upadali u oko četnici sa crnim šubarama, puškama o ramenu, fišecima i crnim četničkim zastavama.

Putovanje je bilo veoma naporno i teško, pa samo osjećaj da izvršavaš jednu svetu i patriotsku dužnost, davao je snage da se taj napor izdrži. Svi oni, koji osjećaju snagu zajednice i jedinstvene države, znali su, da se tog dana moraju okupiti na Kosovu delegati iz svih krajeva zemlje, da se pokaže jedinstvo i kompaktnost, ljubav za cjelinu Jugoslavije.

U najtežim momentima, vrućine i tiske, sugestionirali bi se, da je sve lako i dobro i zapjevali naše primorske pjesme. Na uzvrat četnici su pjevali svoje četničke. pa bi se probili u hodnik i kolo igrali. Divili smo se ljudima, koji su spremni, da život pregaraju za Otadžbinu. Kroz vagon odjekivala je pjesma:

Ko ne žali, braćo, mlad umreti
Nek se javi Lunetovoj četi...
Ne bojmo se braćo izdajica
Dok je nama Petra Karađorđevića...

Kitnjasta Šumadija sva je u zelenilu i cviječu. Žito je već zrelo a kukuruz zelen i u klipu. Stabla voćaka sa povijenim granama od obilatog ploda izazivlju divljenje. Bogatstvo i plodnost kraja pravi su kontrast sa našim dalmatinskim surim stijenjem i golim kršem.

Iz Kragujevca vozili smo se novom prugom preko Raške, na Kosovsku Mitrovicu, do Prištine. Slikoviti kraj uz dolinu Ibra veličanstven je prolijevanjem boja pri sunčanom zapadu.

Raška, bijeli gradić u srcu Nemanjićeve države, prolazi pred našim očima i sjeća nas, na najslavnije vladare, koji su spojili Rašku sa Jadranskim morjem. U Kosovsku Mitrovicu stigli smo kad je već potpuno zamračilo. Šar-Planina rasvjetljena je vatrama. Više stanice vidimo i Zvečanj rasvjetljen. Jedan vrh rasvjetljuje reflektor. Elektrika, napredak, ljudski izumi u slobodnoj i velikoj Jugoslaviji dopiru do vrha Zvečanja.

Na stanici Kosovo Polje, usred noći morali smo mijenjati voz za Prištinu. U Prištinu smo stigli u pola noći mrtve umorne i sva sreća, što se vodić puta postarao za konačište preko jednog svog prijatelja, sreskog školskog nadzornika.

Na prištinskoj stanici u polumraku čekahu razna kola za prevoz u grad Ukrcasmo se u dva fijakera. Kočijaši, Arnauti, jakim glasom i pucketanjem bića tjerahu konje i dozivahu jedan drugoga: „Džamile stani, Džamile tjeraj! Ajde, ajde!« a Bože saćuvaj da bi konja udarili.

Fijakeri udoše grad treskajući po staroj kaldrmi. Prođosmo kroz Prištinu ulicama rasvjetljenim i okićenim mnogobroinim zastavama i zelenilom. U tom moru zastava nisi mogao vidjeti ni jednu plemensku, sve same jugoslovenske državne zastave. Masa naroda stajala je na ulici, jer za svakoga nije bilo konačišta.

Kočijaši zaustaviše konje pred oniskom kapijom i g. Šolak, školski nadzornik uvede nas u kuću domaćice gđe. Nade Pečarović, koja se

ŠIBENIK

Veliki uspjeh „Krke" u Sušaku

U subotu i nedjelju, uz sudjelovanje H.V.K. i »Gusara« iz Splita, »Krke« iz Šibenika i »Jadrana« iz Sušaka održana je vrlo uspjela Jadranska regata. Iako je najveći favorit bio HVK iz Splita, koji se je na posljednjim velikim regatama u Beogradu i Budimpešti odlično afirmirao protiv najboljih mađarskih i njemačkih klubova, »Krka« je ugodno iznenadila svoje simpatizere postigavši, u 6 tačaka koliko je nastupila, 5 prvih i 1 drugo mjesto. Kad se uzme u obzir da ove godine krkaši nisu imali profesionalnog trenera; da su se borili bez pomoći ijednog svog drukera kao i da su postignuta vremena vrlo dobra, onda možemo biti sigurni u njihovu ovogodišnju vrijednost te se možemo nadati da će na pretstojećem državnom prvenstvu »Krka« opet zadobiti onaj glas i mjesto koje je zadnjih godina izgubila.

Novi buffet na obali

Pred mjesec dana poznati stručnjak g. Ante Ančić otvorio je vrlo ukusni buffet kraj agencije Jadranske Plovidbe. Lijepi položaj i dobra posluga učinili su da je kroz najkraće vrijeme ovdje nastao jedan od najpopularnijih lokala u Šibeniku, te je uvijek prepun domaćih i stranih gostiju.

Potrebe šibenskog O.U.Z.O.R.-a

Iako se Šibenik iz dana u dan sve više širi i razvija u jedan pravi industrijsko-trgovački grad malo ko, i od onih kojima je to inače dužnost uviđa i opaža da i njegovi stvarni zahtjevi i potrebe postaju sve veće. Već nekoliko godina Okružni ured za osig. radnika nalazi se u tako neuglednim prostorijama da ni u kojem slučaju ne mogu zadovoljavati grad sa nekoliko hiljada organiziranih radnika, ne računajući i članove njihovih obitelji. Ovaj ured izdaje svaki dan preko 100 brojeva svojim članovima, koje, na žalost, jedan jedini liječnik, uz najbolju volju, u onako primitivnoj ambulanti ne može sve zadovoljiti. Tako veliki broj radnika iako njihovi poslodavci moraju bezuslovno svakog mjeseca plaćati dužnu članarinu, izgube nekolika dana svoga rada dok ih stigne red za pregled.

Mi smo već odavna isticali da bi šibenski O.U.Z.O.R. morao napokon dobiti prigladnu zgradu i još jednog ljekara, ali je sve bilo uzaludno, pa mislimo da bi o tome trebala da popovedu računa i razna, za to pozvana, udruženja i organizacije.

Biograd n-m

24 VII

Od hotela Ilirije, kojemu pročelje naliči mostu na kojem engleskom drednotu od 35.000 tona, pa do plaže Solina, krećeš se kroz mirisavu, borovu šumicu i susrećeš s[vu] kupaćim kostimima koji s[u] moru praktični, ali na kopnu, [u] šumicu i po varoši, izloženi su svačijem pogledu i svačijoj kritici, pa su dokaz kako »one i oni« što dolaze iz »kulturnog« svijeta nemaju nimalo estetskog ukusa. Kostimi, nešto veći od smokova lista, pristaju mladoj, vitkoj čeljadi koja nije prešla 50 kg težine, ali »one" koje dosegnuše do 100 kg »čiste vage«, materijal su neparlamentarnih kritika i komentara našeg primorca, a osobito primorkinja, zdravog i primitivno-estetskog ukusa, kojima i ako nije frazeologija salonska, ipak je stvarna i drastično pogađa »one« koji misle da je ovdje sve dopušteno, jer im niko ne prigovara.

Sudeći po jeziku kojim zbore amošnji gosti, reklo bi se da ih je ponajviše Nijemaca i Rusa, ali dosta je dama i gospode koji »švapčare", a inače su iz Savske banovine! Poznadu se i po razgovoru sa konobarima da su »naši«.

Čuli smo u perivoju Ilirije i nekoliko naših umjetnika, kao gosp. N. Cvejića i Šepeca i jednog čak iz Züricha, a nasmijalismo se i »šaljivoj« večeri nešto šaljivih, a nešto neukusnih šala, osobito onih dvomislenih u kajkavskom narječju sa obligatnom primjesom rječnika bečkog žargona. Kao da smo u Prateru!

Sokolska kolonija svojom pojavom i prirodnom disciplinom primjer je skladnosti, zdravlja i mladosti i harmonije zdrava duha u zdravu tijelu. Soko vrši svoju uzvišenu misiju.

Ko je bio u Biogradu, a nije vidio državno imanje na Vrani i Jankolovici, propustio je da vidi jedno uzorno državno gospodarstvo, u kojemu vlada red, čistoća i osjeća se na svakom koraku stručnost i ljubav prema tom imanju onih koji njime tako savjesno i znalački upravljaju.

U Filip-Jakovu, odmah do Biograda, zaslužuje vidjeti krasni park obitelji Borelli, stare i plemićke familije, koja je u svim našim nacionalnim borbama, od hrvatskog i slavenskog preporoda u Dalmaciji, prednjačila svojim nesebičnim i idealnonacionalnim radom za kulturni i materijalni napredak ovog kraja. Simpatični potomak te plemenite obitelji, Folko Borelli, drži svojim ponosom da taj divni park, valjda jedini takov u Dalmaciji, uzdrži i sačuva i poveća prema svojem protančanom ukusu.

Biograd n-m zaslužuje veću pažnju i skrb i domaćih i onih koji bi mu morali pomoći, jer uz svoju prirodnu, izvanrednu ljepotu, uz pitomost i dobročudnost pučanstva, otskočila bi njegova prirodna ljepota, kad bi mu se dodijelila ili jedna stručna srednja škola, ili barem građanska škola. Sa brojnom svojom okolicom, sa umnom bistrinom, radinošću i ustrajnošću dalmatinskog primorca, Biograđanin takmičio bi se sa bilo kojim gradom u Dalmaciji. Naš bi Biograd, bar u malome, mogao da nadoknadi ono što izgubismo sa nekada našim Zadrom.

Nekim našim mjestima na moru daje se dosta, ako i ne mnogo, ali nekima, kao Biogradu, ne pružaju ni ono što bi se i tuđincu dalo!

PREDAVANJE

Sokolska četa iz Beograda koja logoruje u našem mjestu zamolila je g. dr. M. Perkovića, dir. gimnazije u penziji, koji je ovdje na odmoru, da joj održi jedno predavanje. G. dr. Perković se je pozivu rado odazvao i održaće u subotu, 29 o.mj. predavanje »PRIRODNE LJEPOTE I UMJETNIČKE TVOREVINE DALMACIJE« u logoru naših simpatičnih sokolaša. Biće slobodan pristup i mjesnoj javnosti.

SPLIT

Odobreni krediti za uređenje bolnica

Ban g. dr. Buić odobrio je 100.000 dinara za proširenje zaraznog paviljona bolnice u Šibeniku, 100.000 din za uređenje moderne praonice i sušionice u banovinskoj bolnici u Zemuniku i 40.000 dinara za kompletiranje rentgenološkog instituta u šibenskoj bolnici. Postepeno se i iz šibenske bolnice vrši premještaj umobolnika u bolnicu u Zemuniku, te je tako prošlih dana tamo upućeno 20 bolesnika.

Odobreni krediti iz II tranše zajma za gradnju škola

Pored iznosa od 1,600.000 dinara iz redovnog banovinskog budžeta za 1939-40 g. koji će se upotrebiti za gradnju i popravke narodnih škola u Primorskoj banovini, ban g. dr Mirko Buić odobrio je iz II tranše Hipotekarnog zajma od 50 milijona. a iz odobrenog iznosa od 3,500.000 din:

Gimnaziji u Splitu za namještaj iz-

---

nije plašila da primi na konak sedam žena. Najljubaznije nas je dočekala i počastila.

Izjutra slijedilo je umivanje na buaru, jer nismo imale ustrpljenja da čekamo na red, pa da se umivamo na umivaoniku. Vesele i raspoložene pranile smo, da na vrijeme stignemo na veliku svečanost na Kosovu.

I prošle večeri vozile smo se Kosovom, ali je pri mjesečevom svijetlu polje izgledalo sasvim drukčije. Gdje je žito sazrelo, bijelilo se kao da je snijeg zemlju pokrio, a gdje je još zeleno, tamnilo se i izgledalo sasvim crno. Imao si utisak, da su tu neki ogromni, kvadrati, trokuti i drugi likovi bijeli i crni. Pri danjoj svjetlosti sve je izgledalo drukčije. Valovito polje, puno zrelog žita i mladog kukuruza dokazivalo je, da je prestalo doba robovanja i pustoši. Kosovo je Jugoslaviji oživilo rodom i plodom, jer su marne ruke starosjedioca i naseljenika obradile ziratu zemlju, natopljenu krvlju kosovskih junaka i oslobodioca. Iz nje niklo sve što je hranu, život i snagu.

Na mjestu, gdje se odigrala najveća tragedija našega naroda bruji život i pjesma ratara i pastira. Rijeke potiče i Lab protiču žuboreći kraj oranih i obrađenih njiva, svjedoci davne kosovske bitke, dugog ropstva osmanlijskoj sili i oslobođenja.

Niko ne može doći na Kosovo a da pred njim ne oživi tragedija krvave kosovske bitke, da mu pred oči ne uskrsnu kosovski junaci onako kako narodna pjesma pjeva: barjaktari i oklopnici; pričešćivanje Lazareve vojske, kod crkve Samodreže; Miloš Obilić kako ubija Murata, Jug Bogdan i devet Jugovića, devet dobrih konja i devet bojnih koplja, devet sokolova i devet ljutih lava. Boško sa barjakom krstatim, utrgnuta Damjanova ruka i Majka Jugovića Carica Milica i Vaistina sluga, Kosovka Djevojka i ranjeni Orloviću Pavle i ostali. »Svi su mrtvi, a još zemlja cvate!«

Hiljade i hiljade naroda razmililo se na ogromnom prostoru. Razne narodne nošnje i odore sokola i sokolica oživljavale su Kosovo dajući mu svečani izgled. Jugoslovenski barjaci vijali su se na sve strane. Vojska je spremna bila da prodefiluje i da pali plotune vidovdanskim žrtvama. Sve je veliko i svečano bilo.

Na Kosovu, mogao si osjetiti, što je značilo »privoljeti se carstvu nebeskome« i veličinu srca i duše onih koji su oslobodili i ujedinili Jugoslovene. To si osjetio tim jače, što se se sada pogrešno misli, da će biti najveći onaj, ko ih razjedini.

Svečanost počinje u Gračanici, slavnoj Milutinovoj zadužbini. Gračanica je zidana 1321 god. na desetom kilometru jugoistočno od Prištine. Za nju se može reći da je najljepši spomenik na Kosovu. Stari manastir bio je u veoma trošnom stanju, pa porušen i sazdan novi, sa prostranom trpezarijom i konakom.

Unutrašnjost Gračanice pokrivena je freskama, koje su veoma lijepo uzdržane. Naslikana je sva loza Nemanjića do Milutina. Napose su Kralj Milutin i Kraljica Simonida u naravnoj veličini. Milutin sa sijedom bradom i krunom na glavi u bogatom odijelu ukrašenom dragim kamenjem a u rukama drži Gračanicu. Kraljica je vrlo mlada, u tankoj haljini, ogrnuta plaštom ukrašenim skupocjenim kamenjem. U ušima ima velike naušnice sa krupnim zrnima bisera, a na glavi krunu.

Arnauti su sliki Simonide iskopali oči, a tako i mnogim drugim slikama svetitelja. Pjesnika Milana Rakića dirnuo je toliki vandalizam:

Iskopaše ti oči, lepa sliko
Večeri jedne, na kamenoj ploči,
Znajući da ga tad ne vidi niko,
Arbanas ti je nožem izbo oči.

Ali dirnuti rukom nije smeo
Ni otmeno ti lice, niti usta,
Ni zlatnu krunu, ni kaljevski veo,
Pod kojim leži tvoja kosa gusta.

I sad a crkvi, na kamenom stubu,
U iskičenom mozaik odelu,
Dok mirno snosiš sudbu tvoju grubu,
Gledam te ružnu, svečanu i belu;

I kao zvezde ugašene, koje
Čoveku ipak šalju svetlost svoju,
I čovek vidi sjaj, oblik i boju
Dalekih zvezda što već ne postoje,
Tako na mene sa mračnoga zida,
Na počađaloj i starinskoj ploči,
Sljahu sada' tužna Simonida,
Tvoje već davno iskopane oči.....

Oko glave Kralja Milutina, sa lijeve napisano je: »Stevan Uroš, Hristu Bogu milostju Božju Kralj«, a s desne: »Samodržac vsjeh srpskij zemlja i pomorskih ktitor.«

Crkva je sagrađena u srpsko-vizantinskom stilu. Ima pet kubeta. Srednje je više i više, a druga četiri su jednaka. Visina od temelja do svoda 19 je metara. Na svodu srednjeg kubeta naslikana je veoma lijepa izrazita glava Hristova, u četiri manja kubeta, 4 evangelista: Jovan, Matej, Marko i Luka.

(Svršiće se)

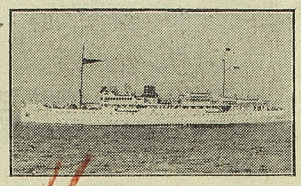
Urarska, zlatarska i optičarska radnja
VINKO IVULIĆ - SPLIT
Solidna posluga - Cijene umjerene. — NARODNI TRG 4

nos od 600.000 D, gimnaziji u Kninu za drugi dio radova 318.698'13 din, za ogradni zid pri istoj gimnaziji 30.969 dinara, za škole u splitskom srezu i to: za gradnju škole u Bristivici 100.000 din, za rekonstrukciju škole u Radošiću 47,249 dinara, za gradnju škole u Koruščima 95.000 D, za gradnju škole u Cvrljevu 100.000 din, te u Kladnicama 100.000 dinara. Za škole u biogradskom srezu i to: za gradnju škole u Poličniku 100.000 din i za dovršenje zgrade u Ljubaču 95.736 din. Nadalje g. Ban odobrio je za gradnju škole u Mirčima, bračkog sreza iznos od 60.000 din, u Ravnom, sreza bugojanskog za dovršenje zgrade 147.000 din, za gradnju škole u Širokom Brijegu, sreza mostarskog 100.000 din, u Pridrazi, sreza benkovačkog 60.000 din, za dovršenje zgrade u Kopćiću, sreza prozorskog 95.000 dinara i za dovršenje zgrade u Kruševu, sreza stolačkog 93.400 din.

Pošto je iz I tranše zajma za gradnju splitske i kninske gimnazije bio privremeno posuđen iznos od 1,100.000 dinara za gradnju i nadogradnju nekih narodnih škola, to je sada iz ove II tranše zajma taj iznos povraćen.

Prema tome iz II tranše Hipotekarnog zajma odobreno je ukupno 3,143.052 dinara za gradnju i dovršenje školskih zgrada.

NAJBOGATIJI GURMANSKI RESTAURANT
Hotel sa moderno uređenim sobama
Zlatni Fazan - Split
IZVOR PRIMORSKIH SPECIJALITETA
Glavno sastajalište splitske i šibenske publike

„ADRIATICA"
S. A. DI NAVIGAZIONE - VENEZIA
m. l. F.sco MOROSINI. — Luksusna brza pruga Venezia-Trieste-Dalmacija. Savršena udobnost, finoća posluge, brzina prevoza.
m. l. tipa »BRIONI« i »Città di Bari.« Udobna turistička putovanja po Jadranu. — Specijalne jeftine cijene.
Agencije u svim glavnim lukama.
Zastupstvo za Šibenik: Tvrtka Giovanni CALEB

Proslava Vidovdana u drž. nar. školi u Neoriću i nepozvani kritičar

»Naš je program Jugoslavija, i više nego program; naša je država Jugoslavija, i više nego država; naša je domovina Jugoslavija«.

Izjava pok. Stjepana Radića

Učenici drž. nar. škole u Neoriću kod Muća upriličili su za Vidovdan ove godine svečanu proslavu sa školskom zabavom. Pozvani su bili gosti iz obližnjih sela da skupa s domaćim roditeljima gledaju uspjeh naših mališana. Odaziv je bio dobar, a izvedba odlična. Program je bio raznovrstan. Predominantna nota cijele proslave bila je jugoslovensko-vidovdanska, što je i shvatljivo, jer svijesni narodni učitelji (u našem slučaju gđa i gosp. Mardešić) moraju u tom duhu da odgajaju djecu. Tim više što je ove godine po cijeloj Jugoslaviji veoma svečano proslavljeno 550 godišnjice na Kosovu. Taj program nije smetao nikome, jer svi bijahu ushićeni. Odražavalo se to na njihovim licima. Samo jedan senilni gospodin iz Muća na koncu svojim netaktičnim nastupom (On je to nazvao par toplih riječi. Vjerujemo da su tople, jer su bile izgovorene poslije podne) pokvario utisak cijele priredbe. I zahvaliti je hladnokrvnosti i kavalirstvu prisutnih da nije dobio nekoliko vrućih za njegove tople riječi. I to mu nije bilo dosta. Nego da dade izlijeva svojoj frankovačkoj duši, napisao je jedan članak: »Pravi učitelji u radu za narod«, u kom se osvrnuo na priredbu školske djece u Neoriću. Taj članak je bio tiskan u »Hrvatskom Glasniku" dne 30 VI. br. 151. Tamo je nadrljao svega i svašta. Pisano je sigurno poslije podne. Najprije je pokadio gg. priređivače, a onda žestoko se oborio na njih što su se usudili „da u jednom čisto hrvatskom selu istupe sa skroz jugoslavenskim programom što danas znači velikosrpski serum protiv hrvatstva... itd. itd

Na tu zlobnu insinuaciju senilnog kritičara mi možemo da kažemo da se baš u današnjim prilikama mora nastupati u čisto jugoslovenskom duhu, pogotovo među školskom omladinom, jer taj duh odgovara duhu svih naših velikana koji su stvorili Jugoslaviju krvlju i perom. Za tu ideju pao je kao mučenik blpč. Kralj Viteški Ujedinitelj. Ta ideja je jedino kadra da naš narod spasi od propasti, to je znak u kome ćemo pobjediti. Kada izgubimo vjeru u Jugoslaviju onda ćemo biti tuđinski robovi. Poč. Stjepan Radić, jedan od osnivača HSS, jednom prigodom rekao je slijedeće: »Pok istarski prvak Dinko Vitezić šaljući ujedinjenoj omladini hrvatsko-srpskoj 1897 svoj odgovor za spomen knjigu »Narodna Misao« napisao je ukratko: »Moj ideal bio je i ostaje Jugoslavija.«

Mi danas možemo i moramo reći: »Naš je program Jugoslavija, i više nego program; naša je država Jugoslavija, i više nego država; naša je domovina Jugoslavija«.

Koliko državničke mudrosti, patriotskog jugoslavenskog osjećanja i političke dalekovidnosti u ovoj Radićevoj izjavi. A današnji epigoni kako se izjašnjavaju o jugoslovenstvu!

*

„Gledaoci, naročito pak roditelji same djece, bijahu ushićeni. Odražavalo se to na njihovim licima« — tako je napisao g. kritičar. To je najbolji dokaz da je priredba u svemu uspjela, dakle i idejno. A najveći uspjeh priredbe bio je baš taj njezin duh jugoslovensko-vidovdanski.

Gg. priređivačima zato svaka čast i hvala sa željom da nastave. A senilnom gospodinu kritičaru poručujemo da se ne isprsava ondje gdje mu nije mjesto — pogotovo ne u popodnevnim urama, jer lako da se obruka kao i na ovoj priredbi. A namjesto da piše duge i nesuvisle fraze o zadaći i položaju učiteljstva, neka malo više vremena posveti za predavanja i moralisanja ondje, gdje bi po dužnosti i zvanju morao češće da bude.

„Si tacuisses . . . "

Muć, jula 1939 g. X

Boško Desnica

OPSADA ŠIBENIKA 1647 GOD.

3

(Ulomak iz »Historia della Guerra di Dalmatia tra Venetiani e Turchi del Dottor Francesco Difnico dall' anno 1645 sino alla pace, e separatione de confini 1671.«)

Prva godina velikog rata među Mletačkom republikom i Portom protekla je u Dalmaciji bez ratnih operacija većeg stila. U proljeću sljedeće 1646 g. spustio se u Dalmaciju bosanski paša Ibrahim, opsjeo i zauzeo tvrdjavu Novigrad, porušio Biograd i sva sela njegova primorja i u oktobru počeo da opsjeda Šibenik, ali je, poslije prvih neuspjeha, napustio opsadu i povukao se na zimnicu u Bosnu. Pred kraj zime 1647 g. otpočeo je mletački providur Foscolo ofanzivu proti Turcima i osvojio Zemunik u kom je zarobio ličkog sandžak-bega Halil-bega Vranskog, preosvojio Novigrad, a zatim redom zauzeo i srušio Nadin, Vranu, Skradin, Solin i, izuzevši Knin, gotovo sva turska utvrdjena mjesta u gornjoj Dalmaciji. Kad je okopnio snijeg na planinama i otvorio puteve koji su spajali Dalmaciju sa bosanskim i ličkim zaledjem, Ibrahim paša počeo je da sakuplja vojsku i da se sprema na protuofanzivu. Ovaj sažeti prikaz događaja poslužiće boljem razumijevanju Difnikova pričanja.

Uskoro poslije zarobljenja Halil-bega Vranskog, jedan od njegovih unuka, sin ubijenoga Durak-bega, bio je otišao u Carigrad gdje je neprekidnim tužbama kod Velikog Vezira objedivao bosanskog pašu Ibrahima, što, razlijenivši se u Kninu, nije htio da se opre napredovanju mletačkog oružja ni da pokaže lice neprijatelju, i tako ovome omogućio osvajanje i uništenje gotovo svih mjesta i gradova pašaluka na mletačkom pograničju u Dalmaciji, Turke obeshrabio, a dao maha tolikim pobunama Morlaka uz veliku bruku po turski ugled i snagu. Optuživao ga je još da se i sada sa jednakom sporosti sprema na opsadu Šibenika, ma da je za to zgodno godišnje doba već nastupilo. Te su tužbe bile povod smjenjivanju Ibrahima i postavljanju na njegovo mjesto Huseĭn-paše Tekelije, po narodnosti Čerkeza, čovjeka odvažnijeg i u ratnim stvarima iskusnijeg. Upućen smjesta u Bosnu sa hiljadu Janjičara i dvije hiljade konjanika, Husein, čim je stigao u Banjaluku, naredi alajbegu Ferhatpašiću da ode k Ibrahimu i u njegovo ime primi vojsku. Tako je ovaj, u mjesecu julu, našavši Ibrahima sa 15.000 boraca, 6 topova i zairom u Drnišu, mjestu udaljenu od Šibenika jedan dan hoda, preuzeo kao pašin zamjenik komandu. Ibrahim je bio došao u Drniš i izabrao to mjesto za operacionu bazu po nagovoru svojih najintimnijih i najuplivnijih prijatelja, potaknut nadom u sretan uspjeh pothvata, pošto je od jednog hristjanskog pribjeglice doznao da u Šibeniku ima malo vojske, nezadovoljne radi nedobijanja plata, i da su započeti odbrambeni radovi na tvrđavi Sv. Ivana bili gotovo sasvim napušteni, što sve nije bilo daleko od istine. Radi tog uzroka otišli su bili u Mletke izaslanici grada i zaklinjali Senat za brzu pomoć, dok su građani platili i svoga posadi izvjesnu svotu gotova novca da bi je time primirili. Stiglo je uto 800 pješaka pod vodstvom markiza Fe[illegible] Mirogli koje je Papa poslao u pomoć gradu i stalo se s[illegible] žurbom raditi na dovršenju spomenute tvrđave i drugih vanjskih utvrđenja. Međutim je novi paša Tekelija, došavši u Drniš sa 6000 Janjičara, 2000 spalija i feudalcima koje je mogao da iskupi, našao, kako se govorilo, vojsku koja je brojala 20.000 ljudi i devet topova, te se riješio da pokuša osvojiti Šibenik. Kako je kroz to stigao u Drniš Hasan-beg Memibegović iz Grahova, novi lički sandžakbeg, sa feudalcima, Tekelija poče da se sprema na akciju. Stoga je baron Degenfeld, kome je bila povjerena odbrana Šibenika, održao smotru pri kojoj je nađeno 2800 pješaka, 80 konjanika, 800 pomoćnih Papinih vojnika, 1000 građana i isto toliko teritorijalaca, ukupno oko 7000 boraca.

Paris Maria Crassi postavljen je za upravnika artiljerije. Josip Teodosio, kapetan kotara, zapovijedao je nad hiljadom distriktualaca, dok je hiljada građana, podijeljena u šest gradskih rajona, određena šestorici glavara iz plemičkog i šestorici iz građanskog reda, koji su u slučaju potrebe imali da potsjednu i brane određeni im sektor gradskih zidina. Baron je požurivao providura Contarinia da bez odlaganja dade dopremiti drvene građe, pletera, zemlje i vode, pošto u gradu nije bilo nego kišnice. Tražio je još da se snabdije novcem za uobičajene predujme vojnicima koji su sa nestrpljenjem očekivali svoje plate iz Mletaka, ali kako je sve išlo sporo, nezadovoljstvo građanstva nije bilo manje od nezadovoljstva vojske. Kako vojnicima nisu isplaćivane gaže, nekoliko četa Nijemaca ode u providurovu palatu zahtijevajući novac. Providur, u neprilici, pojača stražu palate talijanskim vojnicima i obrati se Degenfeldu moleći ga da umiri bunu, ali kako baron, ozlojeđen, ne htjede da se zauzme, pobunjene čete se rasuše po obali plačkajući sve namirnice i trgovačku robu koju nađoše. Ušavši po tom u grad opljačkaše razna privatna lica i poharaše neke dućane, što izazva velik strah u građanstvu i potače ga da pošalje izaslanike k Foskolu u Zadar da zahtijevaju brzu i dužnu pomoć. Foskolo namače izvjesnu svotu novaca, koja se podijeli vojnicima, što ukroti njihovu drskost. Foskolo nije propustio da ljubaznim pismima ohrabri potišteno građanstvo, bodreći Contarinia da bdije dužnom brigom nad odbranom one važne tvrđave.

Tisak i vlasnik: „TIPOGRAFIJA" štamparsko novinsko i knjižarski zavod, za tiskaru i uredništvo odgovara: direktor Hamilkar Vitaliani, Šibenik.